

LICG HUISDIERENBIJSLUITER

DE HANDLEIDING VOOR HET HOUDEN VAN HUISDIEREN

Serie vissengroepen

Barbelen, danio's en rasbora's

Barbelen, danio's en rasbora's zijn populaire, vrij gemakkelijke en sterke vissen die zich goed aan kunnen passen. Omdat het actieve vissen zijn, is er altijd wat te zien in het aquarium. Houd er rekening mee dat de grotere en de erg actieve soorten veel ruimte nodig hebben en dat niet elke soort gemakkelijk met andere soorten te combineren is.

Kies het juiste dier voor uw situatie: lees vóór het kopen eerst of barbelen, danio's of rasbora's de vissen zijn die u zoekt.

Algemeen

De vissen uit de groepen barbelen, danio's en rasbora's zijn zoetwatervissen die onder de grote familie van de karperachtigen (Cyprinidae) vallen. Deze drie groepen zijn nauw aan elkaar verwant en komen overeen in de manier waarop ze gehouden kunnen worden.

Kenmerkend voor karperachtigen zijn de baarddraden naast de mond, hoewel niet elke soort deze heeft en ze niet bij elke soort even duidelijk zichtbaar zijn. Aan deze baarddraden danken de barbelen hun naam: barba is Latijn voor baard. Het zijn tastorganen en worden onder andere gebruikt om voedsel te zoeken. Dat doen ze op de bodem, waarbij ze hun mond wat kunnen uitstulpen.

De leeftijd van deze vissen loopt voor aquariumsoorten uiteen van enkele jaren tot zo'n vijftien jaar.

Verschillende soorten

Deze drie groepen omvatten een groot aantal soorten. De aquariumvissen uit deze groepen worden zo'n 1 tot 35 centimeter lang, maar de meest gehouden soorten blijven rond vier tot zes centimeter lang. Onder de rasbora's komen hele kleine soorten voor: de dwerg- of microrasbora's van 1 tot 2 centimeter lang.

Ook in temperament zijn er verschillen. Onder de barbelen zijn kleinere, rustige soorten, maar ook hele actieve soorten die door het aquarium schieten en naar de vinnen van andere vissen bijten.

Bekende soorten die in deze drie groepen vallen zijn de sumatraan (*Puntigrus tetrazona*), de vuurstaartlabeo (*Epalzeorhynchus bicolor*), de cherrybarbeel (*Puntius titteya*), de zebradanio (*Danio rerio*), de kegelvlekbarbeel (*Trichonostigma heteromorpha*) en *Boraras maculatus* (een dwergrasbora).

Van een aantal soorten bestaan ook kweekvormen met afwijkende vinnen of kleuren.

Van nature

Barbelen, danio's en rasbora's zijn actieve vissen die in het wild meestal in scholen voorkomen. De meeste soorten komen voor in Zuidoost-Azië en India en sommige in Afrika en Europa. Ze leven daar vaak in stromend water met waterplanten die het licht dempen.

Huisvesting

Bij het opzetten, inrichten en onderhouden van een aquarium komt heel wat kijken. In de praktische informatie over 'het tropisch zoetwateraquarium' leest u hoe u dat aan kunt pakken en worden de gebruikte termen nader uitgelegd.

Houd barbelen, danio's en rasbora's in uw aquarium in een groepje van minstens vijf tot acht soortgenoten zodat zij een school kunnen vormen. Er zijn echter uitzonderingen, zoals de vuurstaartlabeo, die juist in hun eentje gehouden moeten worden.

Een schoolje van deze vissen kan vaak ook met andere soorten gehouden worden. Daarbij moet men wel rekening houden met het temperament en het formaat van de vissen. Houd de actieve barbelen en danio's bijvoorbeeld niet samen met hele rustige vissen, zeker niet als die lange vinnen hebben. Ze willen hier nog wel eens in bijten. Houd de kleine dwergrasbora's niet met grote, agressieve vissen.

De barbelen gebruiken vooral de onderste laag van het aquarium. Rasbora's zwemmen veel in de middelste laag, en danio's vindt u vooral boven in de bak.

Barbelen, danio's en rasbora's zijn doorgaans sterke vissen, die in veel verschillende omstandigheden kunnen overleven. Dit betekent echter niet dat ze er geen last van hebben als de omstandigheden niet ideaal zijn. Sommige dwerggrasbora's stellen echter wel hoge eisen aan de watersamenstelling. Daardoor zijn ze niet geschikt voor een gezelschapsaquarium.

Zorg ervoor dat het aquarium goed in balans is voor u de vissen er in zet. Het liefst leven ze in een bak met veel planten, maar er moeten ook open ruimtes zijn waar ze vrij kunnen zwemmen. Het bodemmateriaal moet zacht zijn, omdat sommige soorten hier graag in wroeten. Voor de meeste soorten ligt de ideale watertemperatuur tussen de 20 en 25 graden Celsius. Het water moet neutraal of licht zuur zijn (pH liefst tussen 6 en 7) en een hardheid hebben tussen 5 en 8 DH. Sommige uit het wild afkomstige *Boraras* soorten (dwerggrasbora's), daarentegen, komen uit zeer zuur (pH 4,5) en zeer zacht water (hardheid bijna 0 DH). Vraag de precieze waarden voor de soort van uw keuze na bij uw aquariumspecialzaak.

Het formaat van het aquarium moet uiteraard zijn afgestemd op de soort en het aantal vissen. Zorg vooral bij de actieve en grote soorten dat er voldoende zwemruimte is en zorg dat verschillende vissoorten elkaar kunnen ontwijken. De kleine dwerggrasbora's kunnen in een nano-aquarium gehouden worden. Dek de bovenkant van het aquarium goed af, deze vissen kunnen goed springen.

Verzorgen en hanteren

Dagelijks moet u de vissen even bekijken om te zien of ze gezond zijn. Controleer ook de watertemperatuur en verwijder eventuele voedselresten. Haal elke week losse plantenresten weg.

Test geregeld het water met testsetjes die u in de dierspecialzaak kunt kopen. Belangrijk zijn daarbij vooral de zuurgraad (pH), de hardheid en de hoeveelheid ammonium, nitriet en nitraat. Bij een goed werkend filter zijn ammonium en nitriet niet meetbaar aanwezig. Nitraat kan het gemakkelijkst uit het water worden verwijderd door snel groeiende beplanting of door goede beluchting, sneller gaat dit door water te verversen. Ververs daarom regelmatig, afhankelijk van de gemeten waterkwaliteit. Een richtlijn is om elke twee weken ongeveer een derde van het water te vervangen. Bij dwerggrasbora's dient hier echter voorzichtig mee omgegaan te worden vanwege hun speciale eisen aan het water.

Maak het mechanische deel van het filter regelmatig schoon door te spoelen in het oude aquariumwater. Maak indien nodig de ruiten schoon met een magneetveger, een krabber of filterwatten.

Gebruik attributen die voor het aquarium bestemd zijn, zoals een emmer en schepnetje, alleen voor het aquarium en niet voor andere huishoudelijke activiteiten. Was altijd uw handen zowel voor als nadat u met het aquarium bezig bent geweest. Gebruikt u een hevelslang, zorg er dan voor dat u geen water binnen krijgt. Sommige visziekten zijn ook besmettelijk voor mensen.

Voeding

Barbelen, danio's en rasbora's zijn van nature alleseters. Ze krijgen daarom zowel plantaardig als dierlijk materiaal. U kunt ze droogvoer of diepvriesvoer geven, maar het is goed om ze ook af en toe levend voer te geven. *Tubifex*, fruitvliegjes, regenworm, watervlooien, pekeltkreeftjes en garnaltjes behoren tot de mogelijkheden. Levend voer en diepvriesvoer kunnen soms ziekten overbrengen, dus haal ze bij een vertrouwde leverancier. Ook gekookte groenten of algentabletten

vallen bij veel soorten in de smaak. De zeer kleine dwerggrasbora soorten hebben speciaal, zeer fijn voedsel nodig.

Voer zoveel als de vissen in een minuut op hebben. Voerresten moeten verwijderd worden omdat ze het water vervuilen.

Voortplanting

Het verschil tussen mannetjes en vrouwtjes is bij deze soorten weinig opvallend. Mannetjes zijn bij een aantal soorten wat kleiner en slanker, vrouwtjes hebben een wat rondere buik. Mannetjes zijn over het algemeen wat kleurrijker dan de vrouwtjes, zeker in het voortplantingsseizoen.

Barbelen leggen hun eitjes tussen de planten of op de bodem van het aquarium. Na het leggen van de eitjes vindt er geen broedzorg plaats. De eitjes kunnen het beste apart gehouden worden van de vissen, omdat ze vaak opgegeten worden. Zorg in elk geval voor veel planten die als schuilplaats kunnen dienen.

Als de eitjes uitkomen zijn de diertjes ongeveer 3 millimeter lang. Het zijn vaak veel jongen per keer, die erg hard groeien. U kunt deze jonge visjes voeren met heel fijn levend voedsel, zoals jonge pekelkreeftjes, infusoriën of fijn gemalen droogvoer.

Ziekten en aandoeningen

Om uw vissen gezond te houden is het erg belangrijk om te zorgen voor een goede waterkwaliteit en goede voeding. Stress kunt u voorkomen door de vissen zoveel mogelijk met rust te laten en een vast dagpatroon aan te houden. Zet geen soorten bij elkaar die elkaar lastigvallen. Tekenen van gezondheidsproblemen zijn een doffe of aangetaste huid, geknepen vinnen, een afwijkende lichaamsvorm of een afwijkende manier van zwemmen (bijvoorbeeld schommelend of scheef).

Barbelen, danio's en rasbora's zijn doorgaans sterke vissen. Wel zijn ze gevoelig voor onder andere de parasitaire huidaandoeningen witte stip en fluweelziekte.

De vissen kunnen daarnaast bacteriële infecties oplopen, zoals vissen-TBC of infecties met bijvoorbeeld *Aeromonas*. In de Praktische informatie over 'Ziekten en aandoeningen bij zoetwatervissen' leest u meer over visziekten.

Vaak kunnen vissen door een snelle behandeling weer herstellen. In de dieren- of aquariumspeciaalzaak kunt u terecht voor algemeen advies over ziekten en mogelijke behandelwijzen. Ook vindt u hier enkele middelen om ziekten te behandelen. Zorg er wel voor dat u lang genoeg doorgaat met behandelen, zodat alle ziekteverwekkers gedood worden.

Er zijn in Nederland ook dierenartsen die gespecialiseerd zijn in vissen. Is laboratoriumonderzoek nodig dan kunt u contact opnemen met het visziektenlaboratorium van het WBVR (Wageningen Bioveterinary Research, Lelystad).

Benodigde ervaring

Veel soorten uit deze groepen zijn geschikt voor beginners, er is geen specifieke ervaring nodig. Houd wel rekening met hun temperament bij het maken van combinaties met andere vissoorten. De dwerggrasbora's zijn minder geschikt voor de beginnende aquariumhouder omdat deze hogere eisen stellen aan de watersamenstelling en hun voer. Zorg dat u zich van tevoren goed informeert over het opzetten van een aquarium.

Aanschaf en kosten

Barbelen kunt u kopen in de aquariumspeciaalzaak. Let er bij het kopen van vissen op dat ze uit schone bakken met gezonde dieren komen. Kies de meest actieve vissen. Let erop dat de vissen een mooie schone huid hebben en niet mager zijn. Laat de dieren geleidelijk wennen aan de nieuwe wateromstandigheden, nog beter is het om nieuwe vissen in een quarantainebak te plaatsen.

Barbelen, danio's en rasbora's zijn in het algemeen niet duur, ze kosten per stuk vanaf enkele euro's. De opstartkosten van een aquarium hangen af van de grootte van het aquarium en de gewenste techniek. Terugkerende kosten zijn bijvoorbeeld die voor de aanschaf van voer, testsetjes en kosten voor verwarming en verlichting. Daarnaast kunt u voor extra uitgaven komen te staan als er ziekten in het aquarium ontstaan.

Het Landelijk InformatieCentrum Gezelschapsdieren biedt onafhankelijke en betrouwbare informatie over het houden van huisdieren.

Versie: juni 2019

©LICG

Kijk voor de meest recente informatie op www.licg.nl